

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
ЗА АПРИЛ 2009 ГОДИНА

Мај 2009 година

I. Зајакнување на институционалниот капацитет

1. На 28 и 30 април 2009 година во Скопје се одржа Петтиот состанок на Поткомитетот за трговија, индустрија, царина и оданочување во рамките на Комитетот за стабилизација и асоцијација помеѓу Европската унија и Република Македонија.

Во рамки на Царинската унија беше презентираан напредокот во областа на царината во последните 10 месеци, а пред сè за:

- воведениот концепт за овластен економски оператор,
- укинатите надоместоци за царинска придружба и вагање,
- намалените надоместоци за користење на јавните царински терминали,
- ратификуваната Ревидирана Кјото Конвенција,
- ратификуваната Препорака Царинскиот совет за соработка на Светската Царинска Организација поврзана со Конвенцијата за основање на Царинскиот совет за соработка што овозможува членство на ЕУ како царинска унија во Светската Царинска Организација,
- усвоените амандмани кон Спогодбата за слободна трговија со Република Турција поврзани со кумулацијата на потколото на стоките за извоз во ЕУ,
- започнувањето со изработка на нов национален електронски царински систем за обработка на декларации, компатибилен со системите на земјите членки на ЕУ,
- воведениот електронски едношалтерски систем за издавање увозни, извозни и транзитни дозволи и тарифни квоти – EXIM,
- формираната царинска лабораторија,
- поставениот централен систем за видео надзор и систем за автоматско препознавање на регистерски таблички,
- преземените надлежности за управување и одржување на објектите на граничните премини,
- спроведените анализи на отстапувањата во поглед на клучните индикатори во Ревидираните царински упатства на Европската комисија,
- преземените и предложените други мерки за олеснување на трговијата и транспортот, заштита на правата од интелектуална сопственост и наплатата на приходите,
- донесените интерни акти и процедури и др.

Во рамките на Поткомитетот се одржа технички состанок помеѓу претставници на Царинската управа и Директоратот за даноци и царинска унија на Европската комисија, при што се разгледани прашањата за развојот на примената на концептот на овластен економски оператор во ЕУ, примената на претходните информации за пристигање односно поаѓање на пратките, примената на дијагоналаната кумулација во контекст на Спогодбата за стабилизација и асоцијација, усвојувањето на регулативата за примена на Модернизираниот царински закон на ЕУ, како и понатамошната соработка на полето на ИКТ.

2. Ревидирано е Упатството за CCTV¹ системот за видео надзор со цел допрецизирање на овластувањата за пристап и контрола на системот во реално време, како и пристапот и користењето на снимениот материјал.

¹ CCTV - Closed Circuit Television (Centralized Videp Surveillance System)

3. Донесено е Упатство за АНПР² систем за автоматско читање на регистерски таблички со кое се уредува начинот и надлежностите за администрирање на системот.
4. Донесено е Упатство за прием, обработка и постапување со повиците од отворената телефонска царинска линија 197, со кое се уредуваат надлежностите за администрирање на системот.
5. Донесено е Упатство за работа при детектирање зголемено ниво на јонизирачко зрачење, со кое се уредува употребата на специјалната опрема и процесите и надлежностите за постапување во предметите ситуации.
6. Донесено е Упатство за постапување при детектирање на опасна и штетна материја, кое има за цел заштита на вработените и други лица, како и животната средина при откривање на опасни и штетни материи.
7. Уредена употребата на радиокомуникацискиот систем со донесување на Упатство за користење на радиокомуникацискиот систем на Царинската управа.
8. Поставени се процедури за планирање, спроведување и подготовка на записник за теренска контрола на трговските друштва, за што е донесено Упатство за вршење на теренска контрола на трговски друштва.
9. Ревидирано е Упатство за подготвување и извршување на финансискиот план, планот за набавки и планот за инвестиции со цел вклучување на новоформираниот Сектор за административни и технички работи.
10. Со цел уредување на постапката на набавка, чување, издавање и употреба на новите царински пломби, донесено е Упатство за работа со царински пломби.
11. Ревидирано е Упатството за вршење набавки, со цел вклучување на надлежностите на новиот Сектор за административни и технички работи.
12. Донесено е ново Упатство за работното време со кое се дефинира почетокот и крајот на работното време и отстапувањата, контролата со новиот софтвер за контрола на работното време и влезот во работните простории на Царинската управа, надлежностите за надзор на користењето на работното време, а ревидирани и приклучени се одредбите од Упатството за остварување прекувремена работа.
13. Ревидирано е Упатство за вршење службени патувања, пред се во поглед на вклучување на податоци од GPS за користењето на службените возила за службени патувања.
14. Ревидирано е Упатство за постапување со одземени и стоки отстапени во корист на државата, со цел елиминирање на потешкотиите утврдени со досегашната имплементација.
15. Ревидирано е Упатство за користење службени мобилни телефони со цел вклучување на надлежностите на новиот Сектор за административни и технички работи.

² ANPR - Automatic Number Plate Recognition System

16. Донесено е Упатство за ротирање и прераспореѓување на царински службеници, со кое се дефинираат целите, видовите и начинот на ротирање и прераспореѓување на царинските службеници во циклуси и поединечно, со цел транспарентно намалување на изложеноста на евентуална злоупотреба на службената должност.
17. Дополент е Правилникот за начинот на пополнување на царинска декларација и кодексот на шифри се кои се додаваат нови шифри за име на земја и шифра, и тоа Косово – ХК и Црна Гора – МЕ, а името на земја и шифра Србија и Црна Гора – СС се заменува со Србија - RS.
18. Во април 2009 година Царинската управа наплати вкупно 3.298 милиони денари (54,1 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 20 % помалку во однос на истиот период 2008 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име царина и други царински давачки, во април 2009 година се наплатени 449 милиони денари (7,4 милиони евра) што е за 14 % помалку од остварувањето во истиот период 2008 година.

Приходите наплатени од ДДВ во април 2009 година изнесуваат 2.762 милиони денари (45,3 милиони евра), што е 21 % помалку од оствареното во истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од акциза, изнесуваат 68 милиони денари (1,1 милиони евра), што е за 10 % помалку од април во 2008 година.

Наплатените приходи од надоместоци изнесуваат 18 милиони денари (295 илјади евра) кои во однос на април 2008 година се за 13% помалку.

Во периодот јануари - април 2009 Царинската управа наплати вкупно 12.874 милиони денари (211 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 17 % помалку во однос на истиот период 2008 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име царина и други царински давачки, во периодот јануари - април 2009 година се наплатени 1.778 милиони денари (29 милиони евра) што е за 6 % помалку од остварувањето во истиот период 2008 година.

Приходите наплатени од ДДВ во периодот јануари - април 2009 година изнесуваат 10.758 милиони денари (176 милиони евра), што е за 19 % помалку од оствареното во истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од акциза, изнесуваат 263 милиони денари (4,3 милиони евра), што е за 7 % помалку од месец оствареното во периодот Јануари - Април 2008 година.

II. Административен капацитет

19. Во април 2009 година се одржаа 11 настани во вид на обуки, семинари и курсеви во вкупно времетраење од 106 часа, на кои учествуваа 226 царински службеници.

Просечното времетраење на обука за вработените кои посетувале обука е 4,44 часа, додека просечното времетраење на обука за секој вработен е 0,91 час.

Во текот на првите 4 месеци одржани се вкупно 53 настани во вид на обуки, семинари и курсеви во вкупно времетраење од 2.327 часа на кои учествуваа 892 царински службеници. Просечното времетраење на обука за периодот јануари-април 2009 година за вработените кои посетувале обука е 15,98 часа, додека просечното времетраење на обука за секој вработен за истиот период е 2,9 часа.

20. Меѓу другите, одржани се следните обуки, семинари и курсеви:

- напреден курс за прогон во врска со контрола на извозот,
- ракување со огнено оружје; Користење на EDMS³ и ERP⁴,
- презентација за измена на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон,
- семинар за измена на регулативата во делот на заштита на интелектуалната сопственост;
- во соработка со Министерството за економија одржан е семинар за стоки со двојна намена,
- во соработка со Управата за ветеринарство одржана е презентација на Упатството за примена на Законот за ветеринарно здравство,
- во соработка со Министерството за правда и Јавното обвинителство одржан е семинар на тема „Посебни истражни мерки – добри практики“,
- за вработените во ЦИ Делчево одржана е обука за ракување со опрема за попречување на нелегални активности,
- во организација на Здружението на јавни обвинители одржане е семинар на тема „Новини во кривично-правниот систем во Република Македонија“.

III. Интегритет и борба против корупција

21. Во април 2009 година Секторот за професионална одговорност спроведе 10 внатрешни истраги. Во 2 случаи е постапувано врз основа на поднесени поплаки преку отворената телефонска линија 197, во еден случај врз основа на добиена телеграма и информации од Министерството за внатрешни работи. Во два случаи е постапувано врз основа на информации од Секторот за контрола и истраги, односно царинска испостава.

Согласно донесените интерни процедури, завршени се контроли за начинот на постапување и преземање процесни дејствија за два судски спора, а извршена е контрола за случајот на ненавремено поднесување на стечајни побарувања во отворениот стечај за една компанија.

Во април 2009 година е спроведена вонредна контрола на однесувањето на царинските службеници на ЦИ Аеродром –патнички промет, ЦИ Блаце, ЦИ Јажинце и ЦИ Табановце автопат

22. Врз основа на спроведените внатрешни истраги подготвени се пет извештаи со заклучоци за основани сомненија дека царински службеници работеле спротивно на законските одредби, подзаконските акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс и за истите е поведена процедура за утврдување постоење дисциплинска одговорност и надминување на неправилностите, а во останатите пет извештаи не е констатирана повреда на прописите.

³ Electronic Document Management System

⁴ Electronic Resource Planning

Поради постоење на основани сомненија за сторено кривично дело злоупотреба на службената должност, Царинската управа во април 2009 година до ОЈО Штип достави две кривични пријави против двајца царински службеници. Во истиот месец, реализирана е 1 дисциплинска постапка против 1 царински службеник, за кој е изречена мерка парична казна.

23. Во април 2009 година се извршени редовни и дополнителни внатрешни инспекции на пет царински испостави за стоково царинење.
24. Во април 2009 година се спроведени внатрешни ревизии на начинот и постапката на задржување и исплата на надоместокот за месечна членарина во Синдикалната организација на Царинската управа и месечниот надоместок за колективно осигурување на вработените и на регуларноста на работата и постапувањето во случај на детектирање зголемено ниво на јонизирачко зрачење, при што се дадени вкупно 11 препораки.

Во рамките на Твиниг проектот Зајакнување на системот за јавна внатрешна финансиска контрола, извршената ревизија на Царинската управа ја освои наградата за најатрактивна презентација.

IV. Транспарентност

25. Во април 2009 година преку отворената царинска телефонска линија (број 197) се примени вкупно 5.037 повика или во просек 168 повици на ден и тоа:
 - 9 повици се А класа (информации за кои се бара неодложна акција од страна на испостава или мобилна екипа) и по кои се превземени,
 - 7 повици се В класа (информации кои бараат понатамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинска управа), проследени до одделение за разузнавање и истраги за дополнителна обработка,
 - 17 повици Ј класа (информации проследени до Сектор за професионална одговорност, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници) најчести беа жалбите за застој и гужва. Од досегашните анализи констатирано е дека само 10% од овие информации имаат завршница, додека останатите 90% не содржат доволно податоци за покренување на истрага и се оквалификувани како неосновани.

До Гранична полиција се упатени 116 барања за асистенција, проверка на лица/возила за остварен влез или излез, при што одговор е добиен на сите барања. До Дежурниот центар за состојби при Бирото за безбедност на Министерството за внатрешни работи се упатени 2 барања и добиен е соодветен одговор на нив.

26. Во април 2009 година на официјалната интернет страна на Царинската управа објавени се 89 информации на македонски, англиски и албански јазик, додека на интранет порталот континуирано се објавуваат информации за вработените во Царинската управа.

V. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

27. Врз основа на разузнавачки информации и анализа на ризикот, специјалните мобилни единици на Царинската управа во април 2009 година извршија преглед на 298 камиони, 187 автобуси, 203 патнички моторни возила или на вкупно 682 возила на граничните премини и во внатрешноста, а Службата за мобилни скенери изврши 1.370 скенирања на 1.206 товарни моторни возила, 40 автобуси и 124 патнички моторни возила при што се заплени разни стоки (акцизна стока, текстил, како и фалсификувана стока од повеќе трговски марки).

Истовремено, и царинските службеници на граничните премини и во внатрешните царински испостави спречија повеќе обиди за криумчарење, при што се заплени над 380.000 парчиња трговски стоки или над 150 видови трговски стоки, како и непријавени девизни средства:

- 1.100.720 парчиња цигари
- 89.740 парчиња пенкала и моливи
- 35.000 швајцарски франци и 59.200 евра
- 56.100 парчиња шноли
- 28.032 пакувања чепкалки за уши
- 14.000 парчиња сијалица
 - 8.300 парчиња батерии

и голема количина најразновидни текстилни производи и производи за домаќинство.

Во заедничка акција на Царинската управа и Министерството за внатрешни работи на граничниот премин Деве Баир (македонско - бугарската граница) на влез во Република Македонија се заплени 60,2 кг хероин.

Според приложените документи и од добиените информации, пратката требало само да транзитира низ Република Македонија, наменета за краен корисник во Косово. Службите на Царинска управа и МВР при извршена деталната контрола и скенирање на влекачот и приколката со мобилен скенер, пронајдоа бункер во резервоарот за гориво. Рачно направениот бункер е отстранет од резервоарот и во него се пронајдени 117 пакетчиња со прашкаста материја со кафеава боја со различна форма и содржина. По извршеното мерење и тестирање на лице место со тестери утврдено е дека станува збор за високо квалитетен хероин, во вкупна тежина од 60,2 кг.

На царинската испостава Терминал Блаце, на ден 07.04.2009 година, на влез во Република Македонија, привремено се задржани 1660 килограми цемент – рефус, пронајдени во цистерна со косовски регистарски ознаки, управувана од лице со иницијали А.Д.од Косово. Имено, при вагање на цистерната, која била пријавена како празно возило на царинскиот терминал Блаце, била утврдена разлика во однос на тежината на празното возило наведена во сообраќајните дозволи. При извршениот детален преглед, во едната од коморите е пронајдена непријавената стока.

28. За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволените постапувања, до Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа се доставени 110 барања за поведување на прекршочна постапка, од кои: 15 барања по прекршочна пријава за возила доставени од МВР, 14 барања по записник за царински прекршок доставени од Секторот за контрола

и истраги при Царинската управа, 70 барања по записник за царински прекршок доставени од царинските испостави, 10 се вратени предмети од Основните судови кои со решенија се огласуваат за ненадлежни и 1 барање за царински прекршок од ОЈО Куманово. Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа во април 2009 година реши 29 предмети во редовна и итна постапка и за истите изрече глоба во вкупен износ од 1,5 милион денари (околу 25 илјади евра) и ја одзеде стоката предмет на царински прекршок.

29. Во текот на април Царинската управа издаде 511 покани за плаќање на глоба, односно изрече мандатни казни на сторителите на царински прекршоци во вкупен износ од околу 4,6 милиони денари (околу 75,9 илјади евра).
30. Во април 2009 година Царинската управа донесе 207 решенија за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 4,6 милиони денари (околу 75 илјади евра).
31. Во овој месец се извршени дополнителни контроли по разни основи во 15 трговски друштва, врз основа на кои се изготвени 253 предлози за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 4,6 милиони денари (околу 75 илјади евра).
32. Царинската управа до основните јавни обвинителства, во текот на април поднесе 6 пријави за покренување за кривична постапка против 7 физички лица и 2 правни лица.

Основите за поднесување на кривични пријави во април 2009 година се следните:

- транспорт и промет со акцизна стока без бандероли - 4 кривични пријави против 5 физички лица,
- царинска измама - една кривична пријава против едно физичко лице и едно правно лице,
- неовластено производство и промет со општо опасни материи - една кривична пријава против едно физичко лице и едно правно лице.

Вкупната вредност на стоката предмет на кривично дело изнесува 25 милиони денари (околу 409 илјади евра), ненаплатените односно избегнатите царински давачки изнесуваат 11,7 милиони денари (околу 181 илјада евра).

33. Во април 2009 година Царинската управа интервенираше во 5 случаи на обиди за повреда на право од интелектуална сопственост и привремено задржа 679.652 парчиња различна стока.

Најголем дел од привремено задржаната стока ја сочинуваат:

- 50 парчиња запалки
- 460 парчиња патосници,
- 9.452 парчиња батерии
- 669.600 парчиња CDa
- За 669.600 парчиња CDa и 50 парчиња запалки привремено задржани е потврдено од носителот на право дека се оригинал, по што е донесено одобрение за ослободување на стоката.
- За 460 парчиња стока е потврдено од носителот на правото дека стоката е фалсификат и за истата е донесено одобрение за уништување на стоката.

Во месец април Царинска управа постапила по службена должност во 3 случаи, за кои не е поднесено барање за превземање на царински дејства од ниту еден носител на право.

Во периодот од 01.04.2009 до 30.04.2009 година се примени две барања за преземање на царински дејства според Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост и тоа за трговската марка: TAROT и FIVE . Исто така, во овој период беше одобрено и продолжување на рок за наредната година за една трговска марка која беше регистрирани од минатата година и тоа за TM CONVERSE.

Во април 2009 година се донесени одобренија за уништување за 2.645 парчиња стока предмет на повреда на право од интелектуална сопственост и тоа за следните трговски марки ADIDAS патики и тренерки, PUMA фармерки, G-STAR фармерки, GUCCI текстил, BOSS и DIESEL каиши со токи, ташни CONVERSE и привезоци NOKIA.

V. Меѓуинституционална, меѓународна соработка и проекти

34. Во рамки на Програмата за техничка помош со Царинската и даночната управа на Холандија во периодот од 21-23 април 2009 година беше извршен скрининг на работењето на царинските испостави заради пошироко воведување на поедноставените царински постапки. Целта на посетата беше поттикнување на царинските испостави за поголемо користење на поедноставените царински постапки. Беа посетени 5 пилот компании, Фершпед – Скопје, Брилијант – Штип, Аринифешн – Прилеп, ИГМ – Кавадарци и Квалитет пром – Куманово со цел нивно пошироко запознавање со начинот на издавање на одобренија за поедноставени постапки.

Холандските експерти во наредниот период блиску ќе соработуваат со македонските царински експерти при издавањето на одобренијата за поедноставени царински постапки.

35. На 13-ти април 2009 година, како дел од Програмата на активности по повод празникот на царинските службеници, новопримените царински службеници по завршувањето на пробната работа и потребната обука положија свечена заклетва пред директорот на Царинската управа, дека ќе ги почитуваат Уставот и законите на Република Македонија и дека професионално, стручно и чесно ќе ги извршуваат своите работни обврски. Истиот ден беше организиран отворен ден на Царинската управа во чиешто рамки во кругот на Царинската управа беше изложена и презентирана опремата за откривање нелегална трговија што ја користат мобилните царински екипи. На отворениот ден присуствуваа студенти од неколку државни и приватни универзитети, придружувани од нивни професори како и ученици од средните економски училишта, коишто освен софистицираната опрема за откривање нелегална трговија (рентген апарати, бустери, царински кучиња) имаа можност да го видат и поблиску да се запознаат и новиот систем за видео надзор и препознавање на регистарски таблички.

Во рамките на прославувањето на 17 години од осамостојувањето на Царинската управа на Република Македонија се одржа работна конференција на тема „Партнерство со Царината“, на која што присуствуваа претставници од бизнис заедницата - шпедитери, домашни и странски компании, транспортни друштва, нивни здруженија - Сојуз на стопански комори, Стопанска комора на Македонија,

групација на шпедитери, како и претставници на странските конзуларни претставништва во Република Македонија

36. Во периодот 22-24 Април 2009 година во Маракеш, Мароко се одржа ИТ Конференција и изложба во ко-организација на Светската царинска организација. директорот на Царинската го презентираше напредокот на Проектот Едношалтерски систем за извозни, увозни и транзитни дозволи и тарифни квоти, односно за Single Window концептот. Практичната имплементација на овој систем во Република Македонија беше предмет на дискусија и вистинско поздравување за напорите и постигнатите резултати, од страна на присутните на оваа Конференција.